

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Tractatus Iuridico-Politicus De Iure Superioritatis Ac Summa Potestate Rom. Pontificis

Wesseling, Hermann

Coloniæ Agrippinæ, 1662

3. De electione Papæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64514](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64514)

C A P. III.

De Electione Papæ.

FRanc. Marc. *dec. 934.* refert, Papam à principio ab Imperatoribus eligi solitum, sed hoc non apparet: Nam B. Petrus Apostolorum Princeps, ac primus Pontif. sibi *Clementem de Monte Calio* elegit successorem, qui præ modestia voluit *Linum*, & deinde *Cletum* sibi præferri, adeò, quod quarto loco post Cletum habuerit Pontificatum, nisi de Ethnicis Pontificibus loqui velit, quales fuere Caiphaz, Annas, & similes. Postea verò diversis modis mutatio facta est ex Edicto Bonifacii II. qui statuit successorem sibi eligere non posse, & Pontificem intra triduum eligi debere post mortem alterius, Franc. Marc. *d. decis. 394.*

Post hæc successivè electio facta fuit à Clero, & aliis ordinatis in urbe usque ad tempus S. Sylvestri: Nam Pontifices creabant Episcopos, Presbyteros, & Diaconos, & deinde alii Ordines fuerunt distincti per Cajum, qui fuit XXVII. Papa, & sic continuatum est usque ad Sylvestrum Papam, qui fuit in ordine XXXIII. Cui Constantinus

tinus Imp. donavit urbem, Italiam, & Provincias multas, de quibus infra, ut tanquam Vicarius Christi Dominator existeret Ecclesiarum, & Sylvestro successit *Marcus*. Donatâ Ecclesiâ, & mortuo Constantino Constantius Constantini filius favens Arianis cœpit relegare Julium Papam, qui successit Marco, & Liberium, qui successit Julio, & factum est Schisma, quia Arianipulsi Liberio, eligerunt Felicem Presbyterum, qui cùm esset inimicus, occiditur, & Liberius ab exilio revocatur, cui Liberio successit Damasus magnâ controversiâ; Quia nedum suffragiis, sed armis usi sunt Electores, procurante Urcisinio Diacono; quo Urcisinio ejecto, idem Damasus Pontifex à Clero, & populo Romano eligitur in Concordia, qui Liberius in ordine fuit Papa XXXVII.

Postea Adrianus II. revocat, & mandat, quod Laici, & Principes se non intromittant, *63. dist. c. Adrian. PP. II.*

Post hunc Clerus Romanus elegit Bonifacium I. Alii diversæ factionis elegerunt Eulalium, Honorius Imp. ambos ejecit, deinde Bonifacium admisit, qui est in ordine XLI. Item Sylverio creato per Clerum

rum

rum Romanum favore Theodati Regis Ostrogothorum regnantis in Italia, Iustinianus Imperator mittit in Italiam Belisarium cum exercitu contra Theodatum Regem, & Theodora uxor Constantini Imp. Sylverium exulare compellit, quia noluit hæreticum remittere, jubetque Augusta, ut alium Belisarius loco Sylverii subroget; idem Augusta procurat Vigilio successori: Pelagius quoque electus sine auctoritate Imperatoris misit Gregorium Monachum ad Imperatorem Constantinopolitanum iratum hac de re, qui reconciliatus fuit. Conon etiam eligitur in discordia inter Romanos, & exercitum Imperatoris; Adrianus Papa I. creat Carolum Magnum Francorum Regem natione, & educatione Germanum, Imperatorem acclamante populo Romano, cui Carolo ex decreto Concilii contulit jus eligendi Papam, *d. dist. 63. c. Adrianus*. Solvebatur quippe quædam pecunia Imperio Constantinopolis pro ordine Papæ, *cap. Agatho, dist. 63.* Idem fecit Leo VIII. verius Othonem I. Imp. *cap. in Synodo, dist. 63.* Quia Leo creatus ab Othone vivente Ioanne non admittitur à Romanis,

A s

qui

qui eligunt Benedictum, & Otho, capto Benedicto obtinet Leonem admitti: Rur-
 sus Henricus II. compellit Romanos ju-
 rare non interesse electioni Pontificis, nisi
 cogerentur jussu Imperatoris, ut inquit
 gloss. *in d. c. in Synodo, vers. affici.* Quæ ta-
 men addit, Imperatores renunciassè pri-
 vilegio, & per abusum privatos fuisse.
 Adrianus II. statuit, ut diximus, quod
 Laici nullo modo in electione Papæ se in-
 tromitterent, sed soli Clerici, etiam si Lai-
 ci S. Rom. Imp. Principes forent, ut *in d. c.*
Adrianus Papa II. dist. 63. Qui fuit An-
 no 869. Adrianus verò III. statuit, ad Cle-
 rum, Senatam, populumque Rom. electio-
 nem Papæ spectare, non expectata post
 hac auctoritate Imperatoris, ut in Histor.
 & *in Aurifod. nostra* traditur. Et licet ad
 tollenda scandala electioni, & coronatio-
 ni deberent adesse Ambasciatores Impe-
 ratoris, & Principum, stante consuetudi-
 ne *in c. quia sancta, 63. dist.* Tamen ne jus
 istud induceretur continuatum, etiam si si-
 ne illis factæ sunt electiones, & coronatio-
 nes non vocatis Ambasciatoribus, *d. c. cum*
Adrianus, dist. 63. Imò Henr. I. & Otho I.
 expresse huic juri renunciarunt, *cap. con-*
stitutio.

stitutio, ead. distinct. Symmachus in con-
 troversia Cleri, & populi Romani eligitur
 Papa, alia pars Cleri, & populi eligunt
 Laurentium coacto Concilio Ravennæ,
 ubi fuit Theodoricus Gothorum Rex, Ita-
 liæ Præses: Symmachus Papa declaratur,
 & est in ordine LI. Eadem discordia ite-
 rum pars Cleri & populi elegit Bonifa-
 cium II. alia Dioscorum, qui moritur in-
 tra 28. dies, & solus Bonifacius præsidet.
 Tandem, ut videre est in *Aurifod. iur.*
publ. verb. Electio, pag 403. & seqq. Mor-
 tuo Alexandro II. Papa, Cardinales
 ingrediuntur Conclave, & eligunt Gre-
 gorium VII. Anno 1075. cui Henricus
 III. Rex Rom. assensit, & rursus Pascha-
 sius eligitur, petente populo, eligente
 Clero cum cœtu Cardinalium. Anno
 autem 1079. Mense Aprili Nicolaus Pa-
 pa II. sanxit, electionem Papæ ad so-
 los Cardinales viros Eminentissimos, no-
 bilitate, scientia, & rerum usu sublimatos
 pertinere, *cap. in nomine Domini, dist. 23.*
 Vbi ad Episcopos Cardinales spectat tra-
 ctare de provisione S. Sedis, ita ut ele-
 ctio Papæ sit data Cardinalibus, ne-
 dum in casu naturalis mortis Papæ,
 sed

P. II

9.

sed etiam ob casum privationis ob hæresin, & mortis civilis, vigente, & aperto Concilio Generali, quia non spectat electio ad Concilium, sed ad Cardinales, 76. dist. per tot. & c. oportebat, 79. dist. Vivente tamen Papa non potest aliquis eo inconsulto tractare de successore, neque vota promittere, neque subscriptiones accommodare, perinde ut in Rege Romanorum, qui sine Imperatoris consensu eligi non debet, aliàs privatur dignitate & Communionem, c. si quis Papa, 79. dist. Cum itaque electio per Cardinales fieri debeat, necesse est, ut fiat per duas partes ex tribus Concordes, aliàs electio non valet, textus est in cap. licet devitanda, de elect. Quod est speciale in electione Romani Pontificis, quia recursus ad Superiorem haberi non potest. Pertinet itaque electio ad Cardinales, sive vacet Sedes per mortem Papæ, sive per renunciationem, sive per depositionem ob crimen hæresis, Franc. Marc. decis. 940. in fin. Quamvis contrarium teneant Abbas & Dec. in d. cap. licet, n. 34. de elect. Quod quando per depositionem vacat, electio spectat ad Concilium Generale, cujus est de depositione cognoscere.

Sed

Sed malè, ut patet in *Aurifod. nostra, p. 405.*
Ubi electio ritè depromitur.

Modus eligendi Summum Pontificem talis servari solet: Mortuo Papa expectantur Cardinales absentes per 10. dies, quibus expletis intrant Conclave, nempe in Palatio, in quo mortuus Papa habitabat, *c. ubi periculum, in princ. §. 1. de elect. in 6.* Et est in Generale Concil. Lugdun.

Idem statuit Pius IV. & mandat, per 9. dies exequias compleri, & expensas fune- ris compensari, ne excedat decimum. Ser- vitorem unum duntaxat quilibet Cardi- nalis secum inducit, ex necessitate tamen duos admittere possunt, *dict. c. ubi, §. 1. de elect. in 6.*

Hodie ex Bulla Pii IV. quilibet habet duos servitores, & ex causa infirmitatis tres, *d. c. ubi, in verb. necessitas.*

Si Papa extra Romanam urbem obierit, ibi fit Conclave, ubi mortuus est Papa, in Palatio Episcopali, vel alia assignanda, nisi civitas sit interdicta, vel rebellis. Quo casu in viciniore omnia serventur, *d. c. ubi periculum, de elect. in 6.* Nisi Papa aliter disposuerit, *Clement. ne Romani, de elect. §. sani.* Electio debet perfici 3. diebus, qui- bus

P. II

9.

bus elapsis inter alios 5. unico ferculo sint contenti, lapsis omnibus diebus 8. panis, vinum, & aqua duntaxat ministratur, *d. c. ubi, §. 1. vers. in Conclavi, de elect. in 6.* Excommunicati etiam admittuntur, *d. Clem. ne Romani, §. penult. de elect.* Infirmi possunt exire, & sanati redire, prout etiam illi, qui post 10. dies venerint, admittendi sunt, *d. c. ubi, §. 1. vers. sanè si aliquis.* Si omnes infirmarentur, possent omnes exire, & sani facti reintrare compelluntur, & perficient electionem in statu, in quo erat, *dicit. Clem. ne Romani.* De rebus Papæ, vel Ecclesiæ nihil possunt disponere, nisi ex necessitate, *d. c. ubi, §. 1. vers. idem quoque.* Contrarium statuit *d. Clem. ne Romani.* Ubi circa Camerarium deficientem, & Pœnitentiarios potest cœtus Illustrissimorum Principum Cardinalium alios constituere.

Multa sunt specialia in electione Papæ.
 1. Quod non sufficit major pars, sed duæ partes ex tribus debet concurrere. 2. Quod in electione Papæ non habetur ratio meriti, sed solus numerus attenditur duarum partium, ex quo non sufficit major pars. 3. Quod electus in Papam potest accedere ad seipsum, & auget numerum. Si verò
 scruti-

scrutinium sit publicatum, sive alteri vo-
cem dederit, sive non, non admittitur in
aliis. Quia non potest accedere sibi, quando
per viam scrutinii, neque quando alteri
votum dedit, sed solùm, quando per viam
compromissi, & alteri votum non dederit.

4. Quod in electione Papæ datur accessus,
& variatio Cardinalium, quia possunt illi
de numero majori accedere electo à mi-
nori parte, etiam ab uno solo. Et valet ac-
cessus, quando duo concurrunt, quod nul-
la electio est valida, si duæ partes ex tribus
non concurrerent, & electus à minori par-
te non acceptaverit, & se gesserit pro Papa,
quia tunc sibi accedi non potest. Secus est
in aliis electionibus, quia nunquam datur
accessus, nisi quando minor pars accedit
majori. 5. Si electio fiat de indigno etiam
à majori parte, illi privantur facultate eli-
gendi, & jus competit minori parti, quæ
non elegit indignum: Secus est in Cardi-
nalibus, qui non privantur, etiam si indi-
gnum eligant, sed omnes iterum eligunt.
De hac materia, prout & de electione Epi-
scoporum, &c. Vide *Aurifod. nostram,*
verb. Electio, pag 409.